

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ
І ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ"
для студентів напряму підготовки
6.030502 "Економічна кібернетика"
всіх форм навчання**

Харків. Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2013

Затверджено на засіданні кафедри економічної кібернетики.
Протокол № 10 від 24.04.2013 р.

Укладач Яценко Р. М.

P58 Робоча програма навчальної дисципліни "Інформаційні системи і технології в управлінні" для студентів напряму підготовки 6.030502 "Економічна кібернетика" всіх форм навчання / укл. Р. М. Яценко. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2013. – 48 с. (Укр. мов.)

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами, вміщено плани лекцій, лабораторних занять, матеріал щодо закріплення знань (самостійну роботу, контрольні запитання), методичні рекомендації та систему оцінювання знань студентів.

Рекомендовано для студентів напряму підготовки 6.030502 "Економічна кібернетика" всіх форм навчання.

Вступ

Сучасний економіст повинен знати і вміти використовувати в повсякденній роботі новітні інформаційні технології. Швидкий розвиток і широке застосування засобів обчислювальної техніки визначають вимоги до підготовки сучасного економіста, що повинен за допомогою впровадження і використання інформаційних систем і технологій в управлінні вміти створювати інформаційне середовище системи управління підприємством.

З метою формування у студентів системи теоретичних і практичних знань з основ створення і функціонування сучасних інформаційних систем і технологій в управлінні навчальними планами передбачено вивчення навчальної дисципліни "Інформаційні системи і технології в управлінні".

"Інформаційні системи і технології в управлінні" є однією з нормативних дисциплін інформаційної та загальноекономічної підготовки, має одночасно теоретичне, методологічне і прикладне значення.

Метою вивчення дисципліни є формування системи теоретичних і практичних знань з основ створення та функціонування комп'ютерних інформаційних систем і технологій в управлінні підприємствами.

Завданням дисципліни є вивчення побудови і функціонування інформаційних технологій та інформаційних систем на підприємствах, нормативної бази, сучасних підходів до їх проектування і впровадження.

Об'єктом вивчення дисципліни є інформаційні технології, що використовуються для створення інформаційних систем управління підприємством.

Предметом дисципліни є внутрішня і зовнішня інформація, що використовується для управління підприємствами.

Компетентності, що набувають студенти у результаті вивчення навчальної дисципліни, розроблено відповідно до Національної рамки кваліфікацій, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341.

Структура навчальної дисципліни наведена в табл. 1.

Структура навчальної дисципліни

Характеристика дисципліни: підготовка бакалаврів	Напрямок підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів відповідних до ECTS – 5; у тому числі: змістовних модулів – 2; самостійна робота	Шифр та назва напрямку: 0305 – "Економіка та підприємництво"	Нормативна. Рік підготовки: 2. Семестр – 3
Кількість годин: усього – 180; за змістовними модулями: модуль 1 – 90 год; модуль 2 – 90 год	Шифр та назва спеціальності: 6.030502 – економічна кібернетика	Лекції: кількість годин – 32. Лабораторні: кількість годин – 32. Самостійна робота: кількість годин – 116
Кількість тижнів викладення дисципліни: 16. Кількість годин на тиждень – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Вид контролю: Іспит

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних і лабораторних занять. Також велике значення у процесі вивчення і закріплення знань має самостійна й індивідуальна робота. Усі ці види занять розроблені відповідно до положень кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

1. Кваліфікаційні вимоги до студентів

Навчальна дисципліна "Інформаційні системи і технології в управлінні" є нормативною для підготовки бакалаврів за фахом "Економічна кібернетика". Вона має теоретичне та конкретно-прикладне значення.

Вивчення дисципліни "**Інформаційні системи і технології в управлінні**" передбачає формування у студентів відповідно до 6 рівня кваліфікації таких **компетентностей**, які наведені у табл. 2.

З метою найкращого засвоєння матеріалу студенти повинні до початку вивчення дисципліни опанувати знання і навички з таких дисциплін як "Інформатика", "Політекономія", "Мікроекономіка", "Макроекономіка", "Економіка праці і соціально-трудова відносини", "Вища математика", "Дискретний аналіз".

Основні компетентності

Знання	Уміння	Комунікація	Автономність і відповідальність
Здатність організувати ефективну інформаційну систему управління підприємством і здійснювати обґрунтування вибору програмного та інформаційного забезпечення розв'язання задач управління на основі сучасних інформаційних технологій			
<p>Концептуальні знання, набуті у процесі навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> знання поняття "інформаційна система управління"; знання особливостей інформаційних систем в управлінні, їх компонентів; знання особливостей економічної інформації та її класифікації; знання методології та технології проектування і розробки інформаційних систем; знання засобів створення і забезпечення інформаційних систем і технологій на підприємствах; знання промислових стандартів інформаційних систем типу MRP, MRPII, ERP, CSRP, CRM; знання експертних систем та систем підтримки прийняття рішень; знання характеристик інтегрованих інформаційних систем 	<p>Розв'язання складних непередбачуваних завдань і проблем:</p> <ul style="list-style-type: none"> здатність визначення напрямків використання інформаційних систем в управлінні підприємством; здатність аналізувати інформаційні потоки на підприємстві; здатність здійснювати реінжиніринг існуючих бізнес-процесів підприємства; здатність застосовувати моделі життєвого циклу розробки інформаційної системи; здатність застосовувати промислові стандарти ІС для автоматизації управлінських процесів підприємства; здатність застосувати програмні системи управління проектами; здатність формувати системи електронного документообігу; здатність використовувати системи підтримки прийняття управлінських рішень; здатність визначати характеристики й вимоги до інтегрованої інформаційної системи 	<p>Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію під час управління комплексними проектами</p>	<p>Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.</p> <p>Вміння приймати самостійно важливі управлінські рішення в умовах обмеження часу та невизначеності зовнішнього середовища</p>

2. Тематичний план навчальної дисципліни

При вивченні даної дисципліни студент має ознайомитися з програмою дисципліни, з її структурою, формами та методами навчання, видами та методами контролю знань.

Тематичний план навчальної дисципліни складається з двох модулів, що логічно пов'язують кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками.

Навчальний процес здійснюється у таких формах: лекційні, лабораторні заняття та самостійна робота студента.

Структура залікового кредиту дисципліни наведено у табл. 3.

Таблиця 3

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Лабораторні заняття	Самостійна робота
1	2	3	4
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи і методологія застосування інформаційних систем і технологій в управлінні			
Тема 1. Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні	4	4	14
Тема 2. Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису	4	4	14
Тема 3. Сучасні методичні підходи до розробки інформаційних систем	4	4	15
Тема 4. Засоби створення і забезпечення інформаційних систем і технологій на підприємствах	4	4	15
Разом годин за модулем	16	16	58
Змістовний модуль 2. Прикладний аспект розробки і впровадження інформаційних систем і технологій в управлінні			
Тема 5. Еволюція стратегічних моделей управління підприємством в інформаційних системах	4	4	14
Тема 6. Автоматизація управління проектами та електронним документообігом на підприємствах	6	6	21

1	2	3	4
Тема 7. Експертні системи і системи підтримки прийняття рішень та їх використання	4	4	15
Тема 8. Інтегровані інформаційні системи управління підприємствами	2	2	8
Разом годин за модулем	16	16	58
Всього годин	32	32	116

3. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи і методологія застосування інформаційних систем і технологій в управлінні

Тема 1. Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні

Поняття економічної інформації. Інформація, економічна інформація, управлінська інформація. Зовнішня і внутрішня інформація підприємства. Характерні риси економічної інформації. Стадії обробки інформації. Історія й основні напрями розвитку ІС. Основні характеристики поколінь інформаційних систем.

Поняття інформаційної системи. Напрями проектування ІС підприємства. Синтактичний, семантичний і прагматичний фільтри. Процес фільтрації даних. Етапи проектування інформаційних систем. Інформаційно-пошукові, інформаційно-довідкові, інформаційно-консультативні системи. Багатофункціональні інтегральні ІС.

Компоненти інформаційних систем. Предметна область інформаційної системи. Користувачі інформаційних систем та трьохрівневе представлення даних.

П'ять груп економічної інформації на підприємстві. Облікова інформація, її особливості. Вимоги до інформації на підприємстві.

Схема автоматизації виробництва промислового підприємства. Інформаційно-керуюча система цеху.

Тема 2. Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису

Поняття економічної інформації. Кібернетичний підхід до визначення економічної інформації. Інформація як предмет і продукт праці. Особливості економічної інформації. Класифікація видів економічної інформації.

Класифікація економічної інформації. Ієрархічний, фасетний і комбінований методи класифікації. Класифікація найменувань структурних одиниць інформаційної бази. Схема класифікації найменувань реквізитів-основ.

Види кодування економічної інформації. Способи опису структури коду. ФСКПО. Графічний спосіб зображення зв'язків між блоками коду.

Види класифікаторів, засоби для їх впровадження та ведення на підприємстві. Основні типи зв'язків між АСУП. П'ять категорій класифікаторів. ЄСКК.

Економічні знання. Бази знань. Інтегровані системи.

Тема 3. Сучасні методичні підходи до розробки інформаційних систем

Завдання методології. Сутність методології. Базові поняття програмної інженерії. Методи та основні етапи програмної інженерії.

Поняття життєвого циклу інформаційної системи. Міжнародний стандарт ISO/IEC 12207. Стадії і етапи життєвого циклу інформаційної системи. Групи процесів життєвого циклу програмного забезпечення.

Моделі життєвого циклу. Каскадна та спіральна моделі, їх переваги і недоліки.

Загальні вимоги до методології і технології проектування. CASE-засоби. Структурний підхід до розробки ІС, його принципи. Види моделей структурного підходу – SADT, DFD, ERD.

Сучасні підходи до розробки ІС. Методологія RAD (Rapid Application Development), її основні принципи. Життєвий цикл програмного забезпечення за методологією RAD.

Тема 4. Засоби створення і забезпечення інформаційних систем і технологій на підприємствах

Загальні визначення. Інформаційна технологія. Апаратні засоби. Робочі станції. ПЕОМ. Принтери. Офісне обладнання. Програмні продукти. Послуги. Телекомунікаційне обладнання. Склад груп і підгруп.

Поняття, класифікація програмного забезпечення. Системне програмне забезпечення.

Операційні системи. Файлова система. Оболонки. Операційні системи Windows. Операційна система Unix. Операційна система Linux. Мережне програмне забезпечення. Система програмування. Транслятор. Компілятор. Інтерпретатор. Прикладне програмне забезпечення.

Пакети прикладних програм. Інтегровані пакети. Текстовий редактор. Табличний процесор. База даних. Система управління базами даних. Графічний редактор. Органайзери.

Основні напрями розвитку телекомунікацій. Компоненти й типи телекомунікацій. Телекомунікації у діловій сфері.

Змістовний модуль 2. Прикладний аспект розробки і впровадження інформаційних систем і технологій в управлінні

Тема 5. Еволюція стратегічних моделей управління підприємством в інформаційних системах

Складові управління. Модель процесу управління. Функції управління. Сучасні концепції управління підприємствами.

Еволюція промислових стандартів інформаційних систем. Американське товариство управління виробництвом і запасами (APICS). Парадигма планування потреб у матеріалах (MRP), її основні положення, переваги і недоліки.

Концепція MRPII (Manufacturing Resource Planning System). Функціональні модулі MRPII. Схематичний план роботи системи.

ERP-системи на рівні підприємства. Інтеграція покупця з ключовими бізнес-процесами організації, CSRП (Customer Synchronized Resource Planning).

Тема 6. Автоматизація управління проектами та електронним документообігом на підприємствах

Визначення поняття "проект". Методи мережевого планування. Етапи розвитку систем управління проектами. Середні розміри проектів.

Рівні управління проектами. Завдання оперативного-календарного планування і управління. Етапи мережевого планування. Діаграма Ганта.

Розділи функціональної структури управління проектами. Групи процесів.

Програмне забезпечення управління проектами. Функціональні можливості. Особливості базової платформи.

Поняття "документа". Система документації. Потоки документів. Документообіг. Система документаційного забезпечення управління. Діловодство. Види документів.

Інформаційна система управління документами. Узагальнена схема бізнес-процесів. Класифікація та характеристика ІСУД. Функції систем управління діловодством і документообігом. Конкурентні переваги систем управління документообігом. Властивості корпоративної ІСУД. Стратегічні і тактичні переваги впровадження корпоративних ІСУД.

Ієрархія ІТ управління інтелектуальними активами підприємства. Напрямки розвитку технологій управління документами і знаннями.

Тема 7. Експертні системи і системи підтримки прийняття рішень та їх використання

Визначення експертних систем та їх структура. Класифікація експертних систем.

Системи підтримки прийняття рішень, їх основні властивості. Еволюція систем підтримки прийняття рішень (СППР).

Архітектура та сфери застосування СППР.

Тема 8. Інтегровані інформаційні системи управління підприємствами

Поняття і загальна характеристика інтегрованих інформаційних систем. Єдиний інформаційний простір підприємства.

Класифікація ІІС. Приклади найбільш відомих систем. Критерії вибору ІІС. Загальні вимоги до ІІС, їх основні групи.

Порівняльна характеристика інтегрованих інформаційних систем.

Витрати на впровадження ІІС.

4. Плани лекцій

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи і методологія застосування інформаційних систем і технологій в управлінні

Тема 1. Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні

1.1. Основні поняття і визначення.

1.2. Класифікація інформаційних систем.

1.3. Особливості інформаційних технологій в організаціях різного типу.

1.4. Інформаційні технології як інструмент формування управлінських рішень.

1.5. Інформаційна система сучасного підприємства.

Література: [2 – 5; 10; 12 – 14].

Тема 2. Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису

2.1. Види і властивості економічної інформації

2.2. Характеристика методів класифікації та кодування економічної інформації.

2.3. Кодування економічної інформації.

2.4. Єдина система класифікації та кодування техніко-економічної інформації.

2.5. Моделювання елементів економічної інформації.

Література: [1 – 3; 10; 12 – 13].

Тема 3. Сучасні методичні підходи до розробки інформаційних систем

3.1. Об'єкти проектування ІС і ІТ.

3.2. Технології бізнес-інжинірингу.

3.3. Методичні і організаційні принципи створення ІС і ІТ.

3.4. Життєвий цикл ІС.

3.5. Моделі життєвого циклу.

3.6. Сучасні підходи до розробки ІС.

Література: [2 – 4; 6; 7; 10; 18].

Тема 4. Засоби створення і забезпечення інформаційних систем і технологій на підприємствах

4.1. Склад технічного забезпечення ІТ і ІС управління підприємством

4.2. Програмні засоби ІС управління.

4.3. Ресурси телекомунікацій.

Література: [1; 2; 4; 5; 10; 13].

Змістовний модуль 2. Прикладний аспект розробки і впровадження інформаційних систем і технологій в управлінні

Тема 5. Еволюція стратегічних моделей управління підприємством в інформаційних системах

5.1. Зміст процесу управління підприємством.

5.2. Еволюція промислових стандартів ІС. Парадигма MRP.

- 5.3. Концепція MRPII.
 - 5.4. Моделі ERP, APS і CSRP.
 - 5.5. Системи управління взаємовідносинами з клієнтами CRM.
- Література:** [2; 5; 7; 10; 13; 19].

Тема 6. Автоматизація управління проектами та електронним документообігом на підприємствах

- 6.1. Загальні відомості про управління проектами.
 - 6.2. Постановка завдання управління проектами.
 - 6.3. Сучасні стандарти управління проектами.
 - 6.4. ПЗ для управління проектами, його функціональні можливості.
 - 6.5. Системи електронного документообігу.
 - 6.6. Види інформаційних систем управління документами.
- Література:** [2 – 5; 13; 14].

Тема 7. Експертні системи і системи підтримки прийняття рішень та їх використання

- 7.1. Визначення і структура експертних систем.
 - 7.2. Класифікація експертних систем.
 - 7.3. Системи підтримки прийняття рішень.
 - 7.4. Напрями застосування ЕС та СППР.
- Література:** [2 – 5; 7; 9; 11; 15; 16].

Тема 8. Інтегровані інформаційні системи управління підприємствами

- 8.1. Поняття та загальна характеристика інтегрованих ІС.
 - 8.2. Класифікація та характеристика інтегрованих ІС.
 - 8.3. Порівняльна характеристика ІС управління підприємствами.
 - 8.4. Витрати на впровадження ІСУ.
- Література:** [2; 3; 5; 7; 8; 10; 12; 20]

5. Плани лабораторних занять

Лабораторне заняття – форма навчального заняття, спрямована на формування вмінь та навичок роботи з пакетами прикладних програм із побудови і аналізу різних класів завдань шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань. Проведення лабораторного заняття ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – наборі завдань різної складності для розв'язування їх студентами на занятті (табл. 4).

Перелік тем лабораторних робіт

Назва змістовного модуля	Тема та мета лабораторних робіт (за модулями)	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи і методологія застосування інформаційних систем і технологій в управлінні	1. Знайомство з середовищем СУБД Microsoft Access. Мета – закріплення теоретичного і практичного матеріалу, отримати уявлення про організацію та планування елементів БД	2	[1; 11; 17]
	2. Створення таблиць і налагодження зв'язків між ними. Мета – отримати практичні навички використання створення таблиць БД, налагодження зв'язків між ними різного виду	2	[1; 11; 17]
	3. Пошук інформації в базі даних. Мета – отримати практичні навички пошуку у таблицях БД інформації за допомогою вбудованих інструментів СУБД	2	[1; 11; 17]
	4. Створення запитів. Мета – отримати практичні навички побудови запитів за допомогою QBE для отримання інформації, що відібрана за різними критеріями	2	[1; 11; 17]
	5. Створення і використання форм для введення даних до бази даних. Мета – отримати практичні навички побудови форм для введення даних до БД за допомогою візуальних елементів управління	2	[1; 11; 17]
	6. Створення і використання звітів для наочного подання даних. Мета – отримати практичні навички проектування та налаштування звітів для наочного подання даних за результатами запитів	2	[1; 11; 17]
	7. Використання методів офісного програмування при роботі з основними об'єктами БД. Мета – отримати практичні навички використання засобів офісного програмування при роботі з об'єктами БД	4	[1; 11; 17]

1	2	3	4
Змістовний модуль 2. Прикладний аспект розробки і впровадження інформаційних систем і технологій в управлінні	1. Знайомство з системою колективної співпраці в середовищі електронного офісу. Мета – закріплення теоретичного і практичного матеріалу, отримати уявлення про організацію системи колективної співпраці Feng Office	2	[5; 14; 21]
	2. Організаційне планування фірми з продажів у середовищі електронного офісу. Мета – отримати практичні навички організаційного планування фірми у середовищі системи колективної співпраці	2	[5; 14; 21]
	3. Створення інформаційної бази каталогу товарів. Мета – отримати практичні навички створення та розміщення інформаційної бази каталогу товарів в середовищі Feng Office	2	[5; 14; 21]
	4. Презентаційне оформлення каталогу товарів у вигляді електронної вітрини. Мета – отримати практичні навички побудови інтерактивного мультимедійного подання каталогу товарів у вигляді електронної вітрини	4	[5; 14; 21]
	5. Проведення он-лайн продажів. Мета – отримати практичні навички комплексної організації процесу продажу матеріальних та нематеріальних цінностей у мережі Інтернет	2	[5; 14; 21]
	6. Підведення підсумків організації колективної співпраці у середовищі електронного офісу. Мета – отримати практичні навички складання звітів за реалізованим проектом організації фірми з продажів	4	[5; 14; 21]
Разом годин за модулями:		32	

На кожному лабораторному занятті до виконання лабораторної роботи студент має відповісти на контрольні питання, які відображають його готовність до виконання лабораторної роботи, зокрема оволодіння необхідними теоретичними знаннями та усвідомлення мети роботи. По закінченні виконання лабораторної роботи викладач оцінює ступінь оволодіння відповідними навичками та досягнення мети даної роботи.

Для здачі лабораторної роботи студенту необхідно оформити індивідуальний звіт, у якому повинна бути: постановка завдання, роздруковані основні результати роботи, аналіз розрахунків і чіткі висновки та економічна інтерпретація результатів.

Підсумкові оцінки за виконання кожної лабораторної роботи вносяться у відповідний журнал. Отримані студентом оцінки за лабораторні роботи враховуються при виставленні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

6. Самостійна робота студентів

Для опанування матеріалу дисципліни "Інформаційні системи і технології в управлінні" окрім лекційних і лабораторних занять, тобто аудиторної роботи, значну увагу необхідно приділяти самостійній роботі.

Основні види самостійної роботи студента:

1. Вивчення додаткової літератури.
2. Підготовка до лабораторних занять.
3. Підготовка до проміжного та підсумкового контролю.

Питання для самостійного опрацювання

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи і методологія застосування інформаційних систем і технологій в управлінні

Тема 1. Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні

1. Роль інформаційних систем і технологій на сучасному етапі розвитку ринкових відносин.
2. Значення інформаційних систем і технологій у стратегії розвитку підприємства.
3. Роль інформаційного середовища в корпоративних системах управління.
4. Участь інформаційних технологій у формуванні управлінських рішень.

Література: [2 – 5; 10; 12 – 14].

Тема 2. Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису

1. Характеристика управлінської інформації.
2. Організація інформаційного забезпечення менеджменту і його склад.
3. Особливості системи показників забезпечення процесу управління підприємством.

4. Банки і бази даних.

5. Моделі даних.

Література: [1 – 3; 10; 12 – 13].

Тема 3. Сучасні методичні підходи до розробки інформаційних систем

1. CASE-засоби.

2. Функціональні моделі економічних об'єктів SADT.

3. Діаграми потоків даних DFD.

4. Об'єктно-орієнтований аналіз та проектування.

Література: [2 – 4, 6; 7; 10; 18].

Тема 4. Засоби створення і забезпечення інформаційних систем і технологій на підприємствах

1. Зовнішні запам'ятовуючі пристрої.

2. Історія маніпуляторів для введення даних.

3. Архітектура технічних засобів інформаційних систем.

4. Історія розвитку операційних систем.

5. Корпоративні системи відеозв'язку.

6. Технологія "Cloud Computing".

7. Стандарти передачі даних 4G (WiMax, LTE).

Література: [1; 2; 4; 5; 10; 13].

Змістовний модуль 2. Прикладний аспект розробки і впровадження інформаційних систем і технологій в управлінні

Тема 5. Еволюція стратегічних моделей управління підприємством в інформаційних системах

1. Історія розвитку APICS (Асоціація управління операційним менеджментом).

2. Концепція MRPII – історія і сучасність.

3. Сучасні системи CSRP.
 4. Функціональні можливості програмного забезпечення для CRM-систем.
- Література:** [2; 5; 7; 10; 13; 19].

Тема 6. Автоматизація управління проектами та електронним документообігом на підприємствах

1. Основні етапи управління проектами.
2. Ролі виконувачів проектів.
3. Міжнародні стандарти управління проектами.
4. Середовище управління проектами Microsoft Project.
5. Системи організації електронного архіву документів.

Література: [2 – 5; 13; 14].

Тема 7. Експертні системи і системи підтримки прийняття рішень та їх використання

1. Сучасні експертні системи.
2. Застосування технологій штучного інтелекту в управлінні.
3. Сфери застосування і прийоми використання систем підтримки прийняття рішень в управлінні промисловим підприємством.
4. Методи інтелектуального аналізу даних.

Література: [2 – 5; 7; 9; 11; 15; 16].

Тема 8. Інтегровані інформаційні системи управління підприємствами

1. Опис корпоративної інформаційної системи SAP R/3.
2. Основні можливості корпоративної інформаційної системи Парус: Підприємство.
3. Автоматизація управлінського обліку за допомогою 1С: Підприємство.
4. Порівняльна характеристика інтегрованих інформаційних систем.

Література: [2; 3; 5; 7; 8; 10; 12; 20].

7. Контрольні запитання для самодіагностики

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи і методологія застосування інформаційних систем і технологій в управлінні

Тема 1. Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні

1. Поясніть властивості економічної інформації.
2. Яка роль інформації в управлінні підприємством?

3. Які основні напрями проектування ІС?
4. Поясніть підходи до класифікації ІС?
5. Які основні етапи проектування ІС?
6. Опишіть структуру ІС сучасного промислового підприємства

Література: [2 – 5; 10; 12 – 14].

Тема 2. Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису

1. Що розуміють під класифікацією економічної інформації?
2. Які методи класифікації використовують на практиці?
3. У чому полягає ієрархічний метод класифікації?
4. У чому полягає фасетний метод класифікації?
5. У чому полягає комбінований метод класифікації?
6. Як здійснюється класифікація найменувань структурних одиниць інформаційної бази?
7. У чому полягає система класифікації найменувань реквізитів-основ?
8. Що покладено в основу класифікації реквізитів-ознак?
9. Для чого призначене кодування економічної інформації?
10. Які види кодування використовуються в АСУП? Дайте їм коротку характеристику.
11. Які існують види класифікаторів, засоби їх впровадження та введення на підприємстві?
12. У чому суть моделювання елементів економічної інформації?

Література: [1 – 3; 10; 12 – 13].

Тема 3. Сучасні методичні підходи до розробки інформаційних систем

1. Назвіть основні завдання методології створення інформаційних систем підприємства.
2. У чому полягають два принципових підходи до створення інформаційних систем підприємства?
3. Поясніть значення таких понять як "аналіз" і "синтез".
4. Які стадії включає життєвий цикл інформаційної системи, у чому вони полягають?
5. Дайте характеристику структурних методів розробки моделей інформаційних систем підприємства.
6. Дайте характеристику об'єктно-орієнтованих методів розробки моделей інформаційних систем підприємства.

7. Наведіть перелік підходів, на яких ґрунтуються стратегії розробки інформаційних систем підприємства.

8. У чому полягає підхід до розробки інформаційної системи підприємства від його організаційної структури?

9. У чому полягає підхід до розробки інформаційної системи підприємства з відкладеною інтеграцією?

10. У чому полягає загальносистемний підхід до розробки інформаційної системи підприємства?

11. Охарактеризуйте етапи створення концептуальної моделі інформаційної системи підприємства.

12. Дайте стислу характеристику методам розробки інформаційних систем?

13. Охарактеризуйте основні стратегії розробки інформаційних систем?

14. Опишіть концептуальну модель інформаційної системи?

15. Дайте характеристику логічної схеми інформаційної системи?

16. Опишіть фізичну схему інформаційної системи?

Література: [2 – 4; 6; 7; 10; 18].

Тема 4. Засоби створення і забезпечення інформаційних систем і технологій на підприємствах

1. Які компоненти включає система основних визначень міжнародної робочої групи EITO TASK FORCE?

2. Поясніть склад груп апаратних засобів загального призначення?

3. Які технічні засоби входять у групу "Телекомунікаційне обладнання"?

4. Які засоби входять в групу "Програмні продукти"?

5. Поясніть модель телекомунікаційної мережі?

6. Поясніть види телекомунікаційних мереж?

7. Які існують групи програмного забезпечення?

8. Що входить до складу технічного забезпечення інформаційних систем?

9. Поясніть структуру мережі АРМ в інформаційній системі підприємства?

Література: [1; 2; 4; 5; 10; 13].

Модуль 2. Прикладний аспект розробки і впровадження інформаційних систем і технологій в управлінні

Тема 5. Еволюція стратегічних моделей управління підприємством

1. Сутність і необхідність управління підприємством, основні підходи до визначення сутності управління.
2. Надайте визначення функції управління. Як класифікують функції управління?
3. Охарактеризуйте взаємозв'язок між рівнями управління і функціями управління.
4. Охарактеризуйте сучасні концепції управління підприємством.
5. Перелічіть особливості управління мережевими організаціями.
6. Назвіть особливості контролю якості.
7. Поясніть особливості змісту реінжинірингу бізнес-процесів.
8. Поясніть особливості методу керування виробництвом за стандартом MRP II.
9. Поясніть особливості методу керування виробництвом за стандартом ERP.
10. Поясніть особливості методу керування виробництвом за стандартом APS.
11. Поясніть особливості методу керування виробництвом за стандартом CSRP.
12. Охарактеризуйте особливості формування вхідної інформації для MRP-програми й результати її роботи.

Література: [2; 5; 7; 10; 13; 19].

Тема 6. Автоматизація управління проектами та електронним документообігом на підприємствах

1. Які характерні ознаки відрізняють проект від будь-яких інших видів робіт?
2. Які основні етапи включає сіткове планування і керування ?
3. Що розуміють під операцією в управлінні проектами?
4. У чому полягає етап структурного планування?
5. У чому полягає етап календарного планування?

6. У чому полягає етап оперативного планування?
7. Поясніть, що таке і чим відрізняються вершинні і стрілочні графи?
8. Для чого використовують які особливості фіктивних логічних операцій?
9. Поясніть, що таке "фіктивні операції ідентифікації".
10. Поясніть, які особливості стрічкового графіку Гантта.
11. Які розділи повинна містити функціональна структура управління проектами?
12. Перелічіть п'ять груп процесів, які присутні у кожному проекті.
13. Чим відрізняються професійні і непрофесійні КМП-системи?
14. Якими функціональними можливостями повинна володіти система для календарно-мережного планування?
15. Які програми управління проектами відносять до КМП-систем?

Література: [2 – 5; 13; 14].

Тема 7. Експертні системи і системи підтримки прийняття рішень та їх використання

1. Наведіть визначення експертної системи. Який сенс у їх використанні?
2. Охарактеризуйте типові задачі, розв'язувані експертними системами.
3. Які методи використовують експертні системи при розв'язанні задач?
4. Охарактеризуйте особливості проектування експертних систем.
5. Охарактеризуйте принципи, які полягають в основі при розробці експертної системи.
6. Дайте визначення СППР.
7. Які компоненти включає в себе СППР?
8. Назвіть сфери застосування СППР.
9. Наведіть приклади використання СППР.
10. З чого складається архітектура СППР?
11. Що покладено в основу ідеї побудови адаптивного інтерфейсу?
12. Дайте коротку характеристику моделей і системи управління базами моделей СППР.

Література: [2 – 5; 7; 9; 11; 15; 16].

Тема 8. Інтегровані інформаційні системи управління підприємством

1. Дайте загальну характеристику ІУС із погляду вартісної класифікації.
 2. Поясніть область застосування системи "1С:Підприємство".
 3. Які складові системи "1С:Підприємство"?
 4. Поясніть область застосування системи "Галактика".
 5. Які складові системи "Галактика"?
 6. Поясніть область застосування системи "Парус".
 7. Які складові системи "Парус"?
 8. Поясніть структуру витрат на впровадження ІУС.
- Література:** [2; 3; 5; 7; 8; 10; 12; 20].

8. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль тощо.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

- а) за засвоєнням теоретичного матеріалу: консультації індивідуальні (запитання-відповідь); консультації групові (розгляд типових прикладів-ситуацій);
- б) за засвоєнням практичного матеріалу: консультації індивідуальні і групові;
- в) для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу: індивідуальне здавання виконаних робіт.

9. Методики активізації процесу навчання

При викладанні дисципліни "Інформаційні системи і технології в управлінні" для активізації навчального процесу передбачено застосування таких сучасних навчальних технологій, як: проблемні лекції; робота в малих групах; семінари-дискусії.

Розділ форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни наведено у табл. 5.

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
Тема 1. Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні підприємством	Міні-лекція з питання "Сучасні тенденції розвитку корпоративних інформаційних технологій"
Тема 3. Сучасні методичні підходи до розробки інформаційних систем	Міні-лекція з питання "Гнучкі методології розробки інформаційних систем Agile, Scrum та ін." Презентація результатів роботи в малих групах
Тема 4. Засоби створення і забезпечення інформаційних систем і технологій на підприємствах	Проблемна лекція з питання "Стандарти HTML5 та CSS3. Їх підтримка сучасними браузерами"
Тема 6. Автоматизація управління проектами та електронним документообігом на підприємствах	Міні-лекція з питання "Системи управління груповою роботою" Презентація результатів роботи в малих групах
Тема 7. Експертні системи і системи підтримки прийняття рішень та їх використання	Семинар-дискусія з питання "Стартап як сучасна форма інноваційної діяльності". Презентація результатів роботи в малих групах
Тема 8. Інтегровані інформаційні системи управління підприємствами	Міні-лекція з питання "Інформаційні системи для транснаціональних компаній". Презентація результатів роботи в малих групах

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів із роздачею студентам під час лекцій друкованого матеріалу та виділенням головних висновків із питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання які спонукають сту-

дента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

На початку проведення проблемної лекції необхідно чітко сформулювати проблему, яку необхідно вирішити студентам. При викладанні лекційного матеріалу слід уникати прямої відповіді на поставлені запитання, а висвітлювати матеріал таким чином, щоб отриману інформацію студент міг використовувати при розв'язанні проблеми.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження.

На початку проведення міні-лекції за вказаними темами, лектор акцентує увагу студентів на необхідності подати викладений лекційний матеріал у так званому структурно-логічному вигляді. На розгляд виносяться питання, які зафіксовані у плані лекцій, але викладаються вони стисло. Лекційне заняття, проведене у такий спосіб, викликає у студента активність та увагу при сприйнятті матеріалу, а також спрямовує його на використання системного підходу при відтворенні інформації, яку він одержав від викладача.

Проблемні лекції та міні-лекції доцільно поєднувати з такою формою активізації навчального процесу, як робота в малих групах.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лекційні або практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Після висвітлення проблеми (при використанні проблемних лекцій) або стислого викладання матеріалу (при використанні міні-лекцій) студентам пропонується об'єднуватися у групи по 5 – 6 чоловік та презентувати наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань. Однією з позитивних рис презентації та її переваг при використанні в навчальному процесі є обмін досвідом, який здобули студенти при роботі у певній малій групі.

Семінари - дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників із приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають

формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей та критично підходити до власних поглядів.

10. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів

Система оцінювання знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності студентів відповідає Положенню "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" в Харківському національному економічному університеті, що визначає єдині підходи до використання накопичувальної бально-рейтингової системи (НБРС) для всіх структурних підрозділів (кафедри, факультети, відділи), напрямів та спеціальностей, освітньо-кваліфікаційних рівнів підготовки студентів денної форми навчання.

Положення про НБРС має на меті удосконалення системи оцінки результатів навчання та засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності студентів, сприяння формуванню системних і систематичних знань та ритмічній самостійній роботі студентів впродовж семестру та усього періоду навчання, підвищення об'єктивності оцінювання та адаптацію до вимог, визначених Європейською системою залікових ECTS-кредитів (ECTS-Credits) в рамках кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП).

Положення унормовує організацію поточного, модульного та підсумкового контролю результатів навчання студентів, проведення практик і державної атестації та методику переведення показників академічної успішності за 100-бальною системою у систему оцінок за національною шкалою та здійснення ранжування за шкалою ECTS-рейтинг (ECTS-Grade).

Для оцінювання використовується розширена шкала підсумкового контролю: позитивні оцінки – "відмінно" (90 та вище балів), "добре" (74 – 89 балів), "задовільно" (60 – 73 балів), негативні оцінки – "незадовільно" (1 – 59 балів); 1 – 34 бали – передбачає повторне вивчення навчальної дисципліни; 35 – 59 балів – перескладання навчальної дисципліни.

Система оцінювання результатів успішності засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності студентів, що відповідає певному рівню Національної рамки кваліфікацій України з кожної дисципліни включає поточний, модульний (відповідно до визначеного змістовного модуля) та підсумковий контроль результатів навчання.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, лабораторних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит – 35 балів).

Модульний контроль проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістовного модуля. Модульний контроль проводиться у формі комплексної контрольної роботи за відповідний змістовний модуль.

Підсумкова кількість балів за змістовний модуль може виставлятися як сума балів за всіма поточними формами контролю, передбаченими робочою навчальною програмою дисципліни, плюс оцінка за комплексну контрольну роботу.

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту, визначеного навчальним планом у терміни, передбачені графіком навчального процесу.

Порядок поточного оцінювання знань студентів

На початку вивчення відповідної дисципліни студента повідомляють про наявність робочої програми навчальної дисципліни (у тому числі її електронний варіант), "Технологічної карти накопичувальних рейтингових балів із навчальної дисципліни" (Додаток А) та "Рейтинг-плану навчальної дисципліни" (Граничні значення балів сформованості компетентностей) (про кількість змістовних модулів, зміст, форми проведення поточного контролю та критерії їх оцінювання) (Додаток Б).

Результати поточного оцінювання рівня засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності студентів, відповідно рівню Національної рамки кваліфікацій України за семестр і за кожний змістовний модуль проставляються викладачем, що веде заняття у електронному журналі та "Журналі обліку успішності студентів" викладача. Після закінчення семестру з електронного журналу роздруковується паперовий варіант відомості успішності.

Студент не допускається до складання іспиту, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) впродовж семестру в сумі не досягла 35 балів. Після екзаменаційної сесії декан видає розпорядження про ліквідацію академічної заборгованості. У визначені терміни студент добирає залікові бали.

Поточне оцінювання здійснюється під час проведення лекційних та лабораторних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

1) систематичність, активність та результативність роботи протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;

2) відвідування занять;

3) виконання індивідуальних завдань;

4) виконання проміжного тестового контролю;

5) виконання модульного контрольного завдання.

Самостійні індивідуальні завдання студентів оцінюються за 100-бальною системою відповідно до кваліфікаційних вимог до бакалаврів за напрямом підготовки 6.030502 "Економічна кібернетика".

Оцінка 90 –100 балів ставиться за глибоке засвоєння програмного матеріалу та використання практичних навичок, аналітичної роботи щодо прийняття управлінських рішень, засвоєння рекомендованої літератури; вміння використовувати знання для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій, застосування для відповіді не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури та творчого підходу; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами прийняття ефективних рішень з управління.

Оцінка 82 – 89 балів ставиться за повне засвоєння та засвоєння рекомендованої літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами інформаційних технологій; вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Припускаються незначні випадкові погрішності.

Оцінка 74 – 81 балів ставиться за повне засвоєння програмного матеріалу та наявне вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних задач; за умови виконання всіх вимог, які передбачено для оцінки вище, при наявності незначних помилок (тобто методичний підхід до вирішення задачі є правильним, але допущені незначні неточності у розрахунках певних показників) або не зовсім повних висновків за одержаними результатами. Оформлення виконаного завдання має бути охайним.

Оцінка 64 – 73 балів ставиться за недостатнє вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних задач; за умови, якщо завдання в основному виконане та мету завдання досягнуто, а студент при відповіді продемонстрував розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

Оцінка 60 – 63 балів ставиться за часткове вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних задач; за умови, якщо завдання частково виконане, а студент при відповіді продемонстрував розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

Оцінка 35 – 59 балів ставиться студенту за неопанування значної частини програмного матеріалу, який не може правильно виконати практичні завдання, стикається зі значними труднощами при аналізі економічних явищ та процесів.

Оцінка 2 – 34 балів ставиться студенту, що не опанував програмний матеріал, не може правильно виконати практичні завдання, стикається зі значними труднощами при аналізі економічних явищ та процесів.

Оцінка 1 бал ставиться за невиконання завдання взагалі.

При оцінюванні практичних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу).

Проміжний тестовий контроль проводиться після закінчення вивчення кожної теми дисципліни. Проведення поточного тестування передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля та вміння застосовувати його для вирішення практичної ситуації. При цьому тестове завдання може містити як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеличкого практичного завдання.

Формат тестових завдань ділиться на:

завдання закритої форми із запропонованими відповідями, з яких вибирають одну правильну;

завдання відкритої форми з вільно конструйованими відповідями.

Тестове завдання містить від 15 до 30 запитань щодо перевірки знань основних категорій навчальної дисципліни залежно від теми.

Оцінка рівня відповідей студентів на тестові завдання розраховується за формулою:

$$\text{Оцінка} = \text{округл.} \left(\frac{\text{кількість вірних відповідей}}{\text{кількість запитань}} \times 100 \right), \quad (1)$$

де округл.() – функція округлення за загальними правилами.

Результати поточного оцінювання за виконання індивідуальних завдань та проміжного тестового контролю з дисципліни заносяться для накопичення в відомість успішності для визначення підсумкової оцінки. Ба-

ли, що заносяться до відомості успішності, розраховуються за даною формулою на основі оцінок поточного контролю:

$$\text{Бал} = \text{округл1}\left(\frac{\text{оцінка поточного контролю}}{100} \times \text{макс. кількість балів}\right), \quad (2)$$

де округл1() – функція округлення за загальними правилами до одного знака дробової частини.

Проведення модульного контролю

Модульний контроль здійснюється у формі комплексної контрольної роботи та містить дві складові: теоретична частина та практична частина. Модульний контроль проводиться у письмовій формі після того як розглянуто увесь теоретичний матеріал та виконані індивідуальні завдання в межах кожного з двох модулів.

Таким чином, після вивчення тем 1 – 4 (модуль 1) студенти виконують **Завдання до модуля 1**; після вивчення тем 5 – 8 (модуль 2) – **Завдання до модуля 2**.

Завдання модульного контролю містить два завдання теоретичної частини та одне завдання практичної частини.

Зразок завдання до змістовного модуля 1

Теоретична частина – 5 балів

Теоретична частина модульної контрольної роботи є тестовим завданням, що містить 40 запитань щодо перевірки знань основних категорій навчальної дисципліни відповідного модуля.

Оцінка рівня відповідей студентів на тестові завдання розраховується за формулою:

$$\text{Оцінка} = \text{округл1}\left(\frac{\text{кількість вірних відповідей}}{\text{кількість запитань}} \times 5\right). \quad (3)$$

Практична частина – 5 балів

Практична частина завдання містить у собі створення фрагменту бази даних, що складається з чотирьох складових:

1. У середовищі Microsoft Access створити БД, яка містить дві таблиці з такими характеристиками стовпців і обмежень цілісності:

Таблиця ПРОДАВЦІ:

Код продавця – цілий; *ПІБ* – символний (25 символів); *Адреса* – символний (50 символів); *Оцінка* – із плаваючою крапкою одинарної точності;

обмеження на унікальність: стовпець *Код продавця* – первинний ключ.

Таблиця ЗАМОВЛЕННЯ:

Код замовлення – лічильник; *Код продавця* – цілий; *Код клієнта* – цілий; *Назва товару* – символний (35 символів); *Ціна* – грошовий; обмеження на унікальність: стовпець *Код замовлення* – первинний ключ.

обмеження на унікальність: стовпець *Код продавця* – зовнішній ключ для зв'язку з таблицею ПРОДАВЦІ.

Створіть схему даних.

2. Додайте в таблицю ПРОДАВЦІ рядок з такими значеннями стовпців:

12, Іванов і Ко, вул. 23 серпня 19, 2.87

Додайте ще 3 – 5 довільних записів в обидві таблиці.

3. Створіть запит для вибірки даних про замовлення товарів, у яких код продавця рівняється 12. Створіть параметричний і перехресний запити з довільним набором полів. Визначите максимальну ціну серед замовлень за допомогою запиту відповідного типу.

4. Створіть звіти на основі створених у попередньому завданні запитів.

При оцінюванні практичної частини модульної контрольної роботи використовуються такі критерії:

1. 5 балів – студент одержує повністю логічно послідовно розв'язане завдання, з повним обґрунтуванням обраного ходу розв'язання й отриманих висновків;

2. 4 бали – якщо завдання розв'язане повністю, але відсутнє економічне обґрунтування, не повністю зроблені висновки;

3. 3 бали – якщо дослідження не було повним та відсутнє обґрунтування або не зроблені чіткі логічні висновки;

4. 2 бали – якщо в ході дослідження була допущена логічна помилка, що вплинула на хід розв'язання й остаточні висновки;

5. 1 бал – якщо студент зміг тільки запропонувати деякий шлях розв'язання;

6. 0 балів – у випадку, якщо завдання повністю не розв'язано.

Загальний бал за виконання модульної контрольної роботи розраховується як сума балів, отриманих за теоретичну та практичну частини контрольної роботи.

Проведення підсумкового контролю

Підсумковий контроль у формі *іспиту* проводиться письмово. На іспит виносяться ключові питання, типові і комплексні задачі, завдання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх при вирішенні практичних завдань.

Результат *іспиту* оцінюється у балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна, що зараховується – 25 балів) і проставляються у відповідній графі екзаменаційної "Відомості обліку успішності"). Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час іспиту та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

Умовою допуску до іспиту є набрана мінімальна кількість балів із поточного контролю знань (35 балів).

Іспит здійснюється у письмовій формі за екзаменаційними білетами. Екзаменаційний білет складається з стереотипного, діагностичного та евристичного завдань.

Екзаменаційне завдання оцінюється максимум у 40 балів відповідно до кваліфікаційних вимог до бакалаврів за напрямом підготовки "Економічна кібернетика".

Зразок екзаменаційного завдання

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Освітньо-кваліфікаційний рівень "Бакалавр"
Напрямок підготовки "Економічна кібернетика"
Спеціальність 6.030502 Семестр 3
Навчальна дисципліна "Інформаційні системи і технології в управлінні"

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №

Стереотипне завдання:

Виберіть один чи декілька правильних, на ваш погляд, варіантів відповідей:

1. Функція, що фіксує економічний і фінансовий стан підприємства на основі використання спеціальних методів статистики:

- а) бухгалтерський облік і звітність;
- б) статистичний облік і звітність;
- в) техніко-економічне планування;
- г) аналіз;
- д) оперативно-виробниче планування.

2. *Забезпечення підсистеми управління фінансового менеджменту, що задає загальну структуру системи управління фінансами на конкретному підприємстві, а також визначає в її рамках функції й завдання відповідних служб, підрозділів і окремих фахівців, називається:*

- а) управлінським;
- б) організаційним;
- в) структурним;
- г) нормативним.

3. *Група однорідних документів, об'єднаних за певною ознакою, є інформаційною структурною одиницею:*

- а) інформаційне повідомлення;
- б) інформаційний масив;
- в) інформаційна система.

4. *Корпоративні системи:*

а) призначені для автоматизації всіх функцій керування підприємством;

б) забезпечують рішення завдань на базі економіко-математичних методів і моделей;

в) використовуються для підготовки фахівців в галузі керування, при перепідготовці й підвищенні кваліфікації працівників різних галузей економіки;

г) всі відповіді вірні.

5. *У якій сфері діяльності найпоширеніше відображення інформації у вигляді сигналів і повідомлень:*

- а) образотворча сфера;
- б) економічна сфера;
- в) сфера керування технологічними процесами й об'єктами?

6. *У процесі проектування:*

а) виявляються найбільш істотні характеристики економічного об'єкта;

б) вивчаються його зовнішні й внутрішні інформаційні потоки;

в) створюються математичні й фізичні аналоги досліджуваної системи та її елементів;

г) встановлюються умови взаємодії людини й технічних засобів керування;

д) усі відповіді вірні.

7. Уніфікований документ складається з таких частин:

- а) електронної;
- б) заголовної;
- в) оформлювальної;
- г) заключної;
- д) змістовної;
- е) усі відповіді вірні.

8. Ручні інформаційні системи – це системи:

- а) які характеризуються виконанням усіх операцій людиною за заздалегідь розробленими і налагодженими методиками;
- б) які цілеспрямовано впливаючи на об'єкт, організують функціонування об'єкта за заданою програмою;
- в) які забезпечують збір, обробку й передачу інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень в організаціях різного типу при обмеженій участі людини.

9. Вкажіть правильні твердження. Конструкторська підготовка виробництва:

- а) полягає в мінімізації витрат матеріальних і часових ресурсів і забезпеченні заданих властивостей продуктів праці;
- б) реалізується відділом головного конструктора;
- в) пов'язана з розробкою конструкцій виробів;
- г) полягає в скороченні строків підготовки до випуску нової й модернізації освоєної продукції;
- д) є функцією керування за розробкою технологічного процесу виготовлення виробу.

10. Функціональні завдання блоку бухгалтерського обліку й звітності характеризуються:

- а) великою трудомісткістю;
- б) різноманітністю використовуваних економічних алгоритмів;
- в) використанням економіко-математичних методів;
- г) нескладними алгоритмами розрахунків;
- д) можливістю угруповання й перегруповання облікової інформації у всіляких напрямках.

11. Які властивості завдань бухгалтерського обліку визначає необхідність їх комп'ютерної обробки:

- а) численні угруповання й великий обсяг інформації;
- б) наявність загальноприйнятих стандартів бухгалтерського обліку;

- в) чіткий, нескладний алгоритм розрахунку;
- г) численність персоналу бухгалтерського апарату;
- д) світова тенденція до автоматизації рутинних облікових операцій;
- е) гарна структурованість.

12. Сукупність строго регламентованих людино-машинних операцій, виконуваних у певній послідовності – від моменту створення первинного бухгалтерського документа й до складання зведеної фінансової звітності – це...:

- а) функціональні інформаційні технології;
- б) інформаційні технології, що забезпечують;
- в) технологія електронної обробки облікових завдань;
- г) технологія автоматизації бухгалтерського обліку.

13. Стосовно до організації, як правило, розробляються моделі й створюються АРМ менеджера ...

- а) двох типів;
- б) трьох типів;
- в) чотирьох типів;
- г) п'яти типів.

14. Автоматичні інформаційні системи – це системи:

- а) які характеризуються виконанням усіх операцій людиною за заздалегідь розробленими і налагодженими методиками;
- б) які цілеспрямовано впливаючи на об'єкт, організують функціонування об'єкта за заданою програмою;
- в) що забезпечують збір, обробку й передачу інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень в організаціях різного типу при обмеженій участі людини.

15. Чим обумовлена пріоритетність напряму керування фінансами в системі цілей керування підприємством?

- а) фінанси – єдиний вид ресурсів, який може бути трансформований у будь-який інший вид ресурсів;
- б) кількісне вираження фінансів зручно для ведення фінансово-господарчої діяльності;
- в) державними нормативно-правовими актами;
- г) всі відповіді вірні.

16. У якій сфері діяльності найпоширеніше відображення інформації у вигляді таблиць, файлів, баз даних:

- а) образотворча сфера;
- б) економічна сфера;
- в) сфера керування технологічними процесами й об'єктами.

17. Виберіть правильне визначення:

а) ділові новини – це економічні, фінансові, біржові, соціальні, демографічні й інші дані, представлені у вигляді динамічних рядів і спеціальних індексів;

б) ділові новини – це поточна інформація з різних сфер бізнесу, періодично (щодня, щотижня, щомісяця і т.д.) надавана інформаційними агентствами й у публічній пресі.

18. Інформаційні системи наукових досліджень – це:

а) системи, що забезпечують рішення науково-дослідних завдань на базі економіко-математичних методів і моделей;

б) програмно-апаратний комплекс, пов'язаний з експериментальними установками;

в) комплекс програм для проведення розрахунків наукового характеру;

г) комп'ютерна програма на робочому столі науковця.

19. Розподіл на системи на основі архітектури "клієнт-сервер" і інші – це класифікація:

а) за способом організації;

б) за масштабом;

в) за сферою застосування.

20. Позамашинні інформаційні масиви – це:

а) інформаційні масиви, що пов'язані з процесами збору і реєстрації інформації в первинних документах;

б) інформаційні масиви змінної та умовно-постійної інформації на машинних носіях і в пам'яті системи у вигляді баз даних.

Діагностичне завдання:

Дайте повні відповіді з поясненнями й прикладами на поставлені завдання в письмовій формі.

1. Що таке інформаційна система управління? Які, на ваш погляд, відбулися передумови й зміни в умовах функціонування сучасних організацій, що призвели до виникнення автоматизованих інформаційних систем?

2. Охарактеризуйте основні стадії життєвого циклу проектування інформаційних систем і технологій.

Евристичне завдання:

1. У середовищі Microsoft Access створити БД, що моделює роботу торговельної фірми, яка містить таблиці із наведеними стовпцями. Тип даних для стовпців вибрати самостійно. Таблиці доповнити ключовими полями й установити між ними зв'язки. Створіть схему даних.

R1

Співробітник	Магазин	Склад
--------------	---------	-------

R2

Склад	Район
-------	-------

R3

Магазин	Тип	Спеціалізація	Основний Склад
---------	-----	---------------	----------------

2. Додайте в усі таблиці по 5 – 7 довільних записів. Записи в різних таблицях повинні бути зв'язані один з одним за значеннями первинних і зовнішніх ключів.

3. Скласти запити, що дозволяють вибрати:

- а) склади, з якими працюють магазини заданої спеціалізації;
- б) магазини, співробітники яких замовляють продукцію на складах, розташованих у певному районі з таблиці R2;
- в) склади, які обслуговують магазини всіх районів. Виконати угруповання складів за районами;
- г) склади, які є основними для всіх магазинів з R3.

4. Скласти звіти на основі запитів із попереднього пункту.

Затверджено на засіданні кафедри економічної кібернетики.

Протокол №5 від 15 листопада 2012 р.

Завідувач кафедри

Клебанова Т.С.

Екзаменатор

Яценко Р.М.

Виконання кожної складової частини екзаменаційного завдання оцінюється таким чином:

Завдання	Кількість балів
Завдання 1 (стереотипне)	10
Завдання 2 (діагностичне)	15
Завдання 3 (евристичне)	15
Разом	40

При оцінці стереотипного завдання використовується дана формула:

$$\text{Оцінка} = \text{округл.}(\text{кількість вірних відповідей} \times 0,5). \quad (4)$$

Відповіді студентів за діагностичним та евристичним завданнями екзаменаційного білета оцінюються окремо за 15-бальною системою.

Оцінка 15 балів ставиться за глибоке засвоєння програмного матеріалу та використання практичних навичок, аналітичної роботи щодо прийняття управлінських рішень, засвоєння рекомендованої літератури; вміння використовувати знання для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій, застосування для відповіді не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури та творчого підходу; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами прийняття ефективних рішень із моделювання.

Оцінка 14 балів ставиться за глибоке засвоєння та використання практичних навичок, засвоєння рекомендованої літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами інформаційних технологій в управлінні; вміння використовувати їх для конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій.

Оцінка 13 балів ставиться за повне засвоєння та засвоєння рекомендованої літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами логістичного обслуговування; вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Припускаються незначні випадкові погрішності.

Оцінка 12 балів ставиться за повне засвоєння програмного матеріалу та наявне вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних задач; за умови виконання всіх вимог, які передбачено для оцінки 13 – 15 балів, при наявності незначних помилок (тобто методичний підхід до вирішення задачі є правильним, але допущені незначні неточності у розрахунках певних показників) або не зовсім повних висновків за одержаними результатами.

Оцінка 11 балів ставиться за повне засвоєння програмного матеріалу та наявне вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних задач. Практичні завдання виконуються в цілому правильно з використанням типового алгоритму, але при їх виконанні студент припускається окремих помилок. Оформлення виконаного завдання має бути охайним.

Оцінка 10 балів ставиться, якщо студент при виконанні практичних завдань ефективно застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичні завдання виконуються в цілому правильно з використанням типового алгоритму, але при їх виконанні студент припускається значних помилок.

Оцінка 9 балів ставиться за недостатнє вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних задач; за умови, якщо завдання в основному виконане та мету завдання досягнуто, а студент при відповіді продемонстрував розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

Оцінка 8 балів ставиться за часткове вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних задач; за умови, якщо завдання частково виконане, а студент при відповіді продемонстрував розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

Оцінка 6 – 7 балів ставиться у випадках, якщо студент при виконанні практичних завдань без достатнього розуміння застосовує навчальний матеріал, припускається суттєвих помилок, стикається з труднощами при аналізі та порівнянні економічних явищ і процесів.

Оцінка 4 – 5 балів ставиться студенту за неопанування значної частини програмного матеріалу, який не може правильно виконати практичні завдання, стикається зі значними труднощами при аналізі економічних явищ та процесів.

Оцінка 2 – 3 бали ставиться студенту, що не опанував програмний матеріал, не може правильно виконати практичні завдання, стикається зі значними труднощами при аналізі економічних явищ та процесів.

Оцінка 1 бал ставиться за невиконання завдання взагалі.

Студент вважається атестованим, якщо сума балів одержаних за результати підсумкової успішності дорівнює або перевищує 60 балів за поточний і модульний контроль впродовж семестру (мінімум 35 балів) та мінімально можлива кількість балів набраних на іспиті – 25 балів.

Розширена шкала підсумкового контролю використовується для виставлення екзаменаційних оцінок. Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації. У екзаменаційних відомостях обліку успішності отримані студентами бали за 100-бальною шкалою переводяться в національну шкалу оцінювання: "відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно".

Підсумкова оцінка з дисципліни згідно з наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 29 березня 2012 року № 384 "Про затвердження форм документів з підготовки кадрів у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації", Ухвали Вченої ради ХНЕУ (протокол засідання від 30.08.12 №1) конвертується в підсумкову оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS (табл. 6).

Таблиця 6

**Переведення показників успішності знань студентів
у систему оцінювання за національною шкалою та шкалою ECTS**

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

11. Рекомендована література

11.1. Основна

1. Дибкова Л. М. Інформатика та комп'ютерна техніка : посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / Л. М. Дибкова. – К. : Академ-видав, 2005. – 416 с.

2. Информационные системы в экономике : учебник / под ред. Г. А. Титоренко. – М. : Компьютер: ЮНИТИ-ДАНА, 2008. – 468 с.

3. Інформаційні системи і технології в економіці : підручник / за ред. В. С. Пономаренка. – К. : Академія, 2002. – 544 с.

4. Основи інформаційних систем : навч. посібн. / В. Ф. Ситник, Т. А. Писаревська, Н. В. Єрьоміна та ін.; за ред. В. Ф. Ситника. – 2-ге вид., перероб. – К. : КНЕУ, 2001. – 420 с.

5. Плескач В. Л. Інформаційні технології та системи : підручник / В. Л. Плескач, Ю. В. Рогушина, Н. П. Кустова. – К. : Книга, 2004. – 520 с.

6. Пономаренко В. С. Проектування автоматизованих економічних інформаційних систем : навч. посібн. / В. С. Пономаренко, О. І. Пушкар, Ю. І. Коваленко. – К. : ІЗМН, 1996. – 312 с.

7. Яценко Р. М. Інформаційні системи в логістиці : навч. посібник / Р. М. Яценко, І. В. Ніколаєв. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. – 232 с.

11.2. Додаткова

8. Балабанов И. Т. Электронная коммерция / И. Т. Балабанов. – СПб. : Питер, 2001. – 336 с.

9. Гнатієнко Г. М. Експертні технології прийняття рішень / Г. М. Гнатієнко, В. Є. Снитюк. – К. : [б. в.], 2008. – 442 с.

10. Гужва В. М. Інформаційні системи і технології на підприємствах: навч. посібн. / В. М. Гужва. – К. : КНЕУ, 2001. – 400 с.

11. Дейт К. Дж. Введение в системы баз данных / К. Дж. Дейт – [6-е изд.] – К. : Диалектика, 1998. – 784 с.

12. Информационные системы в экономике : учебник / под ред. В. В. Дика. – М. : Финансы и статистика, 1996. – 272 с.

13. Информационные системы и технологии: приложения в экономике и управлении : навч. посібн. / Ю. Г. Лисенко, В. М. Андрієнко, Т. С. Шаталова та ін. ; за ред. Ю. Г. Лисенка. – Донецьк : ТОВ "Юго-Восток, Лтд", 2004. – Кн. 6. – 377 с.

14. Информационные технологии : учебник / под ред. В. В. Трофимова. – М. : Издательство Юрайт ; ИД Юрайт, 2011. – 624 с. – (Основы наук).

15. Кричевский М. Л. Интеллектуальные методы в менеджменте / М. Л. Кричевский. – СПб. : Питер, 2005. – 304 с.

16. Методы и модели анализа данных: OLAP и Data Mining / А. А. Барсемян и др. – СПб. : БХВ-Петербург, 2004. – 336 с.

17. Пушкар О. І. Система управління базами даних Microsoft Access 2003 : навч. посіб. / О. І. Пушкар, І. П. Ковріжних, О. М. Мокринський. – Х. : ХНЕУ, 2005. – 166 с.

18. Черемных С. В. Моделирование и анализ систем. IDEF-технологии : практикум / С. В. Черемных, И. О. Семенов, В. С. Ручкин – М. : Финансы и статистика, 2006. – 192 с.

19. Юрасов А. В. Электронная коммерция : учебн. пособ. / А. В. Юрасов – М. : Дело, 2003. – 479 с.

11.3. Ресурси мережі Інтернет

20. Корпорация ПАРУС – корпоративные системы управления для предприятий и государственных структур. – Режим доступа : <http://www.parus.ua>, <http://www.parus.ru>.

21. Feng Office – Team Collaboration. – Режим доступа : <http://www.fengoffice.com/web>.

Додатки

Додаток А

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економічної
кібернетики

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

накопичувальних рейтингових балів
з навчальної дисципліни

"ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ"

для студентів факультету:		Економічної інформатики										2013/2014 навчальний рік					I семестр		
напряму підготовки:		6.030502 "Економічна кібернетика"										Загальний обсяг годин							
2	курсу групи:											за робочим навчальним планом: 180							
	Лектори :	к.е.н., доц. Яценко Р.М.										Форма підсумкового контролю: Екзамен							
	Викладачі:																		
Форми навчання		Навчальні тижні															Сесія	Σ	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17-18	
Загальне учбове навантаження студента, години на тиждень																			
Аудиторні години	Лекції	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	32	
	Практичні заняття																		
	Лабораторні заняття	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	32	
	Поточні консультації *		1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1			10	
	Екзамен																4	4	
Аудиторні години		4	5	5	5	5	5	4	4	4	5	5	5	5	5	4	4	78	
СРС	Вивчення теоретичного матеріалу	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	48	
	Виконання індивідуальних завдань	2	2	2	2	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2	3	3	36	
	Підготовка до екзамену																18	18	
Самостійна робота		5	5	5	5	5	5	6	6	5	5	5	5	5	5	6	6	18	102
Загальний обсяг годин		9	10	10	10	10	10	10	10	9	10	10	10	10	10	10	10	22	180
Графік оцінювання, балів на тиждень																			
Методи контролю	Лекції	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	7,5	
	Практичні заняття																		
	Лабораторні заняття	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	4,5	
	Індивідуальні завдання							8										8	
	Презентація															8		8	
	Поточні КР		2		2		2				2				2		2	12	
	Колоквіуми								10								10	20	
	Екзамен																	40	40
ВСЬОГО балів на тиждень		0,8	2,8	0,8	2,8	0,8	2,8	8,8	10,8	0,8	2,8	0,8	0,8	2,8	0,8	10,8	10	40	100
НАКОПИЧЕННЯ балів		0,8	3,6	4,4	7,2	8	10,8	19,6	30,4	31,2	34	34,8	35,6	38,4	39,2	50	60	100	

Затверджено на засіданні кафедри "_____" 201__ р. Протокол № ____

Завідувач кафедри _____ Т.С. Клебанова

* поточні консультації проводяться викладачем за графіком, для студента години на консультації відводяться за рахунок самостійної роботи

Система оцінювання рівня сформованості компетентностей

Професійні компетентності	Тиждень	Години	Форми навчання		Рівень сформованості компетентностей			
					Форми контролю	Макс. бал		
1	2	3	4		5	6		
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи і методологія застосування інформаційних систем і технологій в управлінні						30,4		
Компетентності щодо обґрунтування вибору програмного та інформаційного забезпечення розв'язання задач управління на основі сучасних інформаційних технологій	Здатність визначення напрямків використання інформаційних систем в управлінні підприємством	1	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні	Робота на лекції	0,5
				2	Лабораторне заняття	Л/р №1. Знайомство з середовищем СУБД Microsoft Access	Активна участь у виконанні лабораторних завдань	0,3
			СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання індивідуальних завдань щодо організації та планування елементів БД		
		2	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні	Робота на лекції	0,5
				2	Лабораторне заняття	Л/р №2. Створення таблиць і налагодження зв'язків між ними	Активна участь у виконанні лабораторних завдань. Експрес-контрольна робота	0,3 2
			СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання індивідуальних завдань щодо створення таблиць БД, налагодження зв'язків між ними		
	Здатність аналізувати інформаційні потоки на підприємстві	3	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису	Робота на лекції	0,5
				2	Лабораторне заняття	Л/р №3. Пошук інформації в базі даних	Активна участь у виконанні лабораторних завдань	0,3
			СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання індивідуальних завдань щодо пошуку інформації у таблицях БД		
		4	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису	Робота на лекції	0,5
				2	Лабораторне заняття	Л/р №4. Створення запитів	Активна участь у виконанні лабораторних завдань. Експрес-контрольна	0,3 2
			СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел. Виконання завдань на побудову запитів QBE		
5	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Сучасні методичні підходи до розробки інформаційних систем	Робота на лекції	0,5		
		2	Лабораторне заняття	Л/р №5. Створення і використання форм для введення даних до бази даних	Активна участь у виконанні лабораторних завдань	0,3		

Продовження додатка Б

Продовження табл. Б 1

1	2	3	4		5	6		
Компетентності щодо обґрунтування вибору програмного та інформаційного забезпечення розв'язання задач управління на основі сучасних інформаційних технологій	Здатність застосовувати моделі життєвого циклу розробки інформаційної системи	5	CPC	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання індивідуальних завдань на побудову форм для введення даних до БД		
		6	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Сучасні методичні підходи до розробки інформаційних систем	Робота на лекції	0,5
				2	Лабораторне заняття	Л/р №6. Створення і використання звітів для наочного подання даних	Активна участь у виконанні лабораторних завдань. Експрес-контрольна робота	0,3 2
	7	CPC	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання індивідуальних завдань щодо проектування та налаштування звітів			
		Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Засоби створення і забезпечення інформаційних системі технологій на підприємствах	Робота на лекції	0,5	
			2	Лабораторне заняття	Л/р №7. Використання методів офісного програмування при роботі з основними об'єктами БД	Активна участь у виконанні лабораторних завдань. Перевірка індивідуальних завдань	0,3 8	
	CPC	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання індивідуальних завдань щодо використання засобів офісного програмування при роботі з об'єктами БД		1		
	8	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Засоби створення і забезпечення інформаційних систем і технологій на підприємствах	Робота на лекції	0,5	
			2	Лабораторне заняття	Колоквіум за змістовним модулем	Підсумкова контрольна робота	10	
		CPC	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до колоквіуму			
	Змістовний модуль 2. Прикладний аспект розробки і впровадження інформаційних систем і технологій в управлінні						29,6	
	9	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Еволюція стратегічних моделей управління підприємством в інформаційних системах	Робота на лекції	0,5	
			2	Лабораторне заняття	Л/р №7. Знайомство з системою колективної співпраці в середовищі електронного офісу	Активна участь у виконанні лабораторних завдань	0,3	
		CPC	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання індивідуальних завдань щодо організації системи колективної співпраці Feng Office			

Продовження додатка Б

Продовження табл. Б 1

1	2	3	4	5	6			
Компетентності щодо здатності організувати ефективну інформаційну систему управління підприємством	Здатність застосовувати промислові стандарти ІС для автоматизації управлінських процесів підприємства	10	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Еволюція стратегічних моделей управління підприємством в інформаційних системах	Робота на лекції	0,5
			Ауд.	2	Лабораторне заняття	Л/р №8. Організаційне планування фірми з продажів у середовищі електронного офісу	Активна участь у виконанні лабораторних завдань. Експрес-контрольна робота	0,3 2
			СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання індивідуальних завдань щодо організаційного планування фірми		
	Здатність застосовувати програмні системи управління проектами і формувати системи електронного документообігу	11	Ауд.	2	Лекція	Тема 6. Автоматизація управління проектами та електронним документообігом на підприємствах	Робота на лекції	0,5
			Ауд.	2	Лабораторне заняття	Л/р №9. Створення інформаційної бази каталогу товарів	Активна участь у виконанні лабораторних завдань	0,3
			СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання індивідуальних завдань щодо створення та розміщення інформаційної бази каталогу товарів		
	Здатність застосовувати програмні системи управління проектами і формувати системи електронного документообігу	12	Ауд.	2	Лекція	Тема 6. Автоматизація управління проектами та електронним документообігом на підприємствах	Робота на лекції	0,5
			Ауд.	2	Лабораторне заняття	Л/р №10. Презентаційне оформлення каталогу товарів у вигляді електронної вітрини	Активна участь у виконанні лабораторних завдань	0,3
			СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання завдань на побудову мультимедійного каталогу товарів		
		13	Ауд.	2	Лекція	Тема 6. Автоматизація управління проектами та електронним документообігом на підприємствах	Робота на лекції	0,5
			Ауд.	2	Лабораторне заняття	Л/р №10. Презентаційне оформлення каталогу товарів у вигляді електронної вітрини	Активна участь у виконанні лабораторних завдань. Експрес-контрольна робота	0,3 2
			СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання завдань на побудову електронної вітрини		

Продовження додатка Б

Закінчення табл. Б 1

1	2	3	4		5	6	
Компетентності щодо здатності організувати ефективну інформаційну систему управління підприємством	Здатність використовувати системи підтримки прийняття управлінських рішень	Ауд.	2	Лекція	Тема 7. Експертні системи і системи підтримки прийняття рішень та їх використання	Робота на лекції	0,5
			2	Лабораторне заняття	Л/р №11. Проведення он-лайн продажів	Активна участь у виконанні лабораторних завдань	0,3
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання індивідуальних завдань щодо організації процесу продажу цінностей в мережі Інтернет		
			Ауд.	2	Лекція	Тема 7. Експертні системи і системи підтримки прийняття рішень та їх використання	Робота на лекції
		2		Лабораторне заняття	Л/р №12. Підведення підсумків організації колективної співпраці у середовищі електронного офісу	Активна участь у виконанні лабораторних завдань. Експрес-контрольна робота. Презентація	0,3 2 8
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання індивідуальних завдань щодо складання звітів за реалізованим проектом організації фірми		1
	Ауд.		2	Лекція	Тема 8. Інтегровані інформаційні системи управління підприємствами	Робота на лекції	0,5
		СРС	2	Лабораторне заняття	Колоквіум за змістовним модулем	Підсумкова контрольна робота	10
	СРС		6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до колоквіуму		
		Сесія	Ауд.	2	Передекзам. консультац.	Розгляд завдань підсумкового контролю	Підсумковий контроль
	2			ЕКЗАМЕН	Виконання завдань екзаменаційного білета		
	СРС		18	Підготовка до екзамену	Повторення матеріалів змістовних модулів		
			180	Загальна максимальна кількість балів з дисципліни			100
	з них						
	поточний контроль:						60
	підсумковий контроль:						40

Таблиця Б 2

Розподіл балів за формами та методами навчання

Теми змістовного модуля		лекції	лабораторні заняття	індивідуальні завдання	презентація	поточні КР	Колоквіум	Σ
1	2	3	4	5	6	7	8	9
ЗМ 1	Тема 1. Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні	1	0,6			2	10	30,4
	Тема 2. Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису	1	0,6			2		

Закінчення додатка Б

Закінчення табл. Б 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Тема 3. Сучасні методичні підходи до розробки інформаційних систем	1	0,6			2		
	Тема 4. Засоби створення і забезпечення інформаційних систем і технологій на підприємствах	1	0,6	8				
ЗМ 2	Тема 5. Еволюція стратегічних моделей управління підприємством в інформаційних системах	1	0,6			2	10	29,6
	Тема 6. Автоматизація управління проектами та електронним документообігом на підприємствах	1,5	0,9			2		
	Тема 7. Експертні системи і системи підтримки прийняття рішень та їх використання	1	0,6			2		
	Тема 8. Інтегровані інформаційні системи управління підприємствами				8			
Σ		7,5	4,5	8	8	12	20	60

Таблиця Б 3

Максимальний бал на тиждень

Теми змістовного модуля			лекції	лабораторні заняття	індивідуальні завдання	презентація	поточні КР	Колоквіум	Σ
ЗМ 1	Тема 1	1 тиждень	0,5	0,3					0,8
		2 тиждень	0,5	0,3			2		2,8
	Тема 2	3 тиждень	0,5	0,3					0,8
		4 тиждень	0,5	0,3			2		2,8
	Тема 3	5 тиждень	0,5	0,3					0,8
		6 тиждень	0,5	0,3			2		2,8
	Тема 4	7 тиждень	0,5	0,3	8				8,8
		8 тиждень	0,5	0,3				10	10,8
ЗМ 2	Тема 5	9 тиждень	0,5	0,3					0,8
		10 тиждень	0,5	0,3			2		2,8
	Тема 6	11 тиждень	0,5	0,3					0,8
		12 тиждень	0,5	0,3					0,8
		13 тиждень	0,5	0,3			2		2,8
	Тема 7	14 тиждень	0,5	0,3					0,8
		15 тиждень	0,5	0,3		8	2		10,8
	Тема 8	16 тиждень						10	10,0
Σ			7,5	4,5	8	8	12	20	60

Зміст

Вступ.....	3
1. Кваліфікаційні вимоги до студентів.....	4
2. Тематичний план навчальної дисципліни.....	6
3. Зміст дисципліни за модулями та темами.....	7
4. Плани лекцій.....	10
5. Плани лабораторних занять.....	12
6. Самостійна робота студентів.....	15
7. Контрольні запитання для самодіагностики.....	17
8. Індивідуально-консультативна робота.....	22
9. Методики активізації процесу навчання.....	22
10. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів.....	25
11. Рекомендована література.....	39
11.1. Основна.....	39
11.2. Додаткова.....	40
11.3. Ресурси мережі Інтернет.....	40
Додатки.....	41

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ
І ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ"
для студентів напряму підготовки
6.030502 "Економічна кібернетика"
всіх форм навчання**

Укладач **Яценко Роман Миколайович**

Відповідальний за випуск **Клебанова Т. С.**

Редактор **Хижняк Т. М.**

Коректор **Бриль В. О.**

План 2013 р. Поз. № 230.

Підп. до друку Формат 60 x 90 1/16. Папір MultiCopy. Друк Riso.

Ум.-друк. арк. 3,0. Обл.-вид. арк. 3,75. Тираж прим. Зам. №

Видавець і виготівник – видавництво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, пр. Леніна, 9а

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи

Дк № 481 від 13.06.2001 р.